

עוצם עין אחת | בחזרה אל האלמנטים
מאת עוזי צור

"מטאמורפוזת טעות"
גלריה ברוורמן, תל-אביב

עפרי כנעני, פרט מתוך "עיוורון צבעים"
תצלום: עוזי צור

המכנה המשותף של שלוש האמניות המרכיבות את התערוכה המרתקת והמרוכזת הזאת, מלבד היותן חיות ויוצרות בניו יורק, הוא שכל אחת מהן חוזרת אל האלמנטים הבסיסיים של האמנות, של העשייה האמנותית. אולי זה חלק מתגובת הנגד באמנות העכשווית לשפה הכמעט בדיונית, הכמעט מושלמת, של ההיי-דפינישן. האלמנטים שלהן עוברים מטאמורפוזת אישית, המוהלת נוסטלגיה עם עכשוויות היונקת את רעננותה דווקא מהרטרו. בחלק מהעבודות נדמה שיש אלמנט של טעות שנוגדה מעצם העשייה הידנית.

עפרי כנעני מציגה סדרה שלמה של "מובי מייקרוס: עושי סרטים המשחזרים את סוד הקסם הראשוני של הקולנוע בחיתוליו. גם אני ניסיתי ליצור בילדותי סרטים בעצמי מחיבור של פנס, מראה וגזרי ז'ורנלים, שהדבקתי זה לזה כנחש צבעוני. מעשה הקסם לא עלה בידי ואור הפנס לא העביר את התמונה מהז'ורנל אל הקיר. כנעני מצליחה, ו"עושי הסרטים" הניידים שלה הם כשל מקרין נודד, המכשף את ילדי הכפרים הנידחים בקסם הפשוט של דימוי מוחשי ההופך לתעתוע של אור וצל צבעוניים. בניגוד לאשליית הקולנוע המאוחר, כנעני מקדישה תשומת לב שווה הן לדימוי המוקרן והן למקרן, מדגישה את המתח שבין הדימוי הריאלי לדימוי המוקרן. ה"מובי מייקרוס" מאפשרים לכנעני להתיר את מיצבי הווידאו בציורים המקרינים יופי רב.

אך לכל אחד מעושי הסרטים של כנעני, המקרינים 24 פריימים בדקה ומבוססים על עיגולי פלקסיגלאס שקופים הסובבים מעל מקרן, יש שפה ואופי משלו. "עיוורון צבעים" מורכב ממעגל דימויים שכנעני יצרה משבלונות שעליהן התיזה בספריי צבעוני ואז הסירה, כך שנוצר משחק גרפי עז של פוזיטיב ונגטיב. עיוורון הצבעים נובע מהשוני שבין הדימוי המוקרן לכפילו, המופיע כרוח רפאים. זמרת הרוק האדומה, למשל, נדמית בהקרנה לגולגולת רדיו-אקטיבית. וכך גם הדימויים האחרים: סוס הנהפך לאפילה, תשלילי כלבים, רקדניות סטריפטיז ועוד.

"הקוסם" מורכב מקרוסלה של רצף מעגלי, משתנה בהדרגה, של דימוי נגטיבי של קוסם בחליפת ערב, המנסה להעלים את דמותה הפוזיטיבית של אשה אדומה כדם המרחפת באוויר, ושניהם הולכים ונעלמים. ב"עין השנייה המפורסמת של ויקטוריה" כנעני מקרינה על הקיר שקופית מגורענת של עין פקוחה מפסלו של מיכלאנג'לו; שברי הזכוכית סובבים סביב עיגול נגטיבי שנופץ. ב"גברות ואדונים" סובבות מתחת לאור המוקרן מגזרות של גבר ואשה שאלמנט הנדסי מחבר ביניהן, גזורות בדיוק גרפי

עוצם עין אחת | בחזרה אל האלמנטים
מאת **עוזי צור**